

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิด และหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตเพื่อนำไปสู่ความพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของคนไทย สังคมไทย ให้ก้าวทันต่อยุคสมัย โลกาภิวัตน์ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม โดยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนับเป็นเวลานานกว่า 30 ปี และได้ทรงเน้นย้ำแนวทางพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤต และให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน

ปัจจุบันหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการกล่าวถึง เป็นที่ยอมรับและมีบทบาทมากขึ้น ในสังคมไทย เริ่มจากการที่รัฐบาลได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหาร ประเทศ ซึ่งส่งผลให้แต่ละหน่วยงาน ต่างมีการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปเป็นส่วนหนึ่ง ของการบริหารงานต่าง ๆ โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) ได้บรรจุแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในยุทธศาสตร์ข้อที่ 2 กำหนดให้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งยังมีคณะกรรมการในการขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อทำการประสานให้เกิดการนำไปประยุกต์ใช้ในทุกภาคส่วนของรัฐ และสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, 47) และกระทรวงศึกษาธิการก็มีแนวคิดในการปลูกฝังหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้เรียน โดยกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในหมวด 1 มาตรา 6 ว่าด้วยการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติฯ, 2545, 5)

แต่แนวทางการพัฒนาประเทศและมาตรการของรัฐบาล ที่ผ่านมา มีส่วนทำให้ภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนไทย ตกอยู่ในสภาพที่เสียเปรียบมาโดยตลอดและไม่สามารถพัฒนาได้อย่างจริงจัง นโยบายการพัฒนาได้ให้ประโยชน์กับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและบริการ มากกว่าภาคการเกษตร ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ เกษตรกรมีหนี้สินเพิ่ม สัดส่วนเงินออมลด นอกจากนี้ความก้าวหน้าและความทันสมัยของเทคโนโลยี ทำให้การพัฒนาทางด้านวัตถุเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่ความเจริญทางด้านจิตใจของมนุษย์กลับลดลง ทำให้มนุษย์เห็นแก่ตัว ขาดคุณธรรม จริยธรรม ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ในประเทศได้ส่งผลให้เกิดการแข่งขัน แข่งชิงทรัพยากรและมีการบริโภคอย่างฟุ่มเฟือย ในขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติมีอยู่อย่างจำกัด ทำให้ขาดความสมดุลทางธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเกิดภัยธรรมชาติตามมา ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

ในท่ามกลางกระแสวิกฤติเศรษฐกิจที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่นี้ ได้เกิดปัญหาที่ตามมา มากมายทั้งปัญหาทางการเมือง ปัญหาสังคม และปัญหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม รัฐบาลมุ่งที่จะแก้ไข ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยจัดสรรเม็ดเงิน ไปยังกระทรวงต่างๆ เพื่อเป็นการกระตุ้น ภาคเศรษฐกิจให้ คึกคัก แต่รัฐบาลไม่ได้คำนึงถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่ไปด้วย ดังนั้นปัญหา เศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อภาคส่วนต่าง ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคแรงงานอุตสาหกรรม ที่มีการปลดพนักงานออก และภาวะการตกงาน ปัญหาสังคม ได้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ เพราะการขับเคลื่อนในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงนั้นยังไม่ได้รับการตอบรับ จากรัฐบาลมากนักแม้จะมีการบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) แล้วก็ตาม แต่ก็มีชุมชนหรือกลุ่มองค์กรชุมชน ซึ่งมีการดำเนินการตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียงจำนวนไม่น้อย ได้สร้างระบบเศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง และขับเคลื่อนจากฐานต่างระดับรากหญ้า ซึ่งมีวิธดำเนินการสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง และเน้นการพึ่งตนเองเป็นหลัก มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน สามารถดำเนินชีวิตได้อย่าง มีความสุข และได้ใช้หลักคุณธรรม ความเอื้ออาทรต่อกันภายในชุมชนเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชน แต่ทำอย่างไรจะให้แนวทางของชุมชน ที่มีความเข้มแข็งและสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ได้ขยายผล ไปสู่การพัฒนาใน ระดับชาติต่อไป

ดังนั้นการปลูกฝังให้เด็กเยาวชน โดยเฉพาะเด็กรุ่นใหม่ ๆ มีภูมิคุ้มกันที่ดีและพร้อมรับ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมภายใต้โลกยุคโลกาภิวัตน์ได้ มีความภูมิใจในความเป็นไทย เด็กควรจะต้องรู้จักรากเหง้า ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของตนเอง ของครอบครัว ของสังคมไทย และของประเทศชาติ รู้ที่มาที่ไป เหตุผลของการมีวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมต่างๆ ที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ

คนไทยให้มีความสามัคคี จะได้รับชาติ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมในชาติตน คิดถึงบุญคุณของแผ่นดินไทย ตลอดจนรู้จักแยกแยะและเลือกรับวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่ไหลเข้ามาสู่ตนในโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้ว่าจะอะไรเป็นประโยชน์ อะไรเป็นโทษ อะไรเหมาะสม พอประมาณกับการใช้ชีวิตของแต่ละคน

ในสังคมไทย (ปรียานุช พิบูลสรารุช. อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, 116) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีภารกิจในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้กำหนดนโยบาย ปี พ.ศ.2550 – 2551 โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงความเสมอภาค สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถาบันการศึกษา การจัดการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจ ศูนย์พื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชน เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรมคุณภาพ สมรรถภาพ และประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, 7)

จากนโยบายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกลยุทธ์คุณธรรมนำความรู้ น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักธรรมาภิบาล ความเสมอภาค คุณธรรมตามหลักสูตรและคุณธรรมที่คัดสรร โดยคณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียนเน้นให้ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมคุณธรรมนำความรู้เชื่อมโยงสู่การเรียนการสอนตามกลุ่มสาระต่างๆ และสู่วัฒนธรรมองค์กร ในระดับต่าง ๆ ทั้งนี้ให้ความสำคัญแก่การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติเป็นพิเศษ(สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, 27)

เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมในอนาคตให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ดังนั้นการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่สังคมไทย โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา จึงเป็นการเริ่มต้นในการวางรากฐานและเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้เพื่อก้าวสู่การดำรงชีวิตและการพัฒนาที่สมดุลตามวิถีของวัฒนธรรมและสังคมไทย สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2 ถือได้ว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่ทำหน้าที่ด้านการจัดการศึกษาและการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นผู้ที่มิบทบาทหน้าที่สำคัญในการนำนโยบายมาสู่สถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา ได้มีส่วนร่วมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งเป็นพลังหลักันให้เกิดผลสำเร็จในการสนองนโยบายดังกล่าว โดยได้กำหนดไว้ในกลยุทธ์ข้อที่ 3 เร่งรัดสถานศึกษาจัดการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีการติดตามประเมินผลจากตัวชี้วัดความสำเร็จ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2, 2551, 20)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครู ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2 มีความสนใจและเล็งเห็นความสำคัญของแนวคิดและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งถือว่าเป็นทางออกที่เหมาะสมของสังคมไทยในสถานการณ์ขณะนี้ แต่การนำเอาหลักคิดและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติในโรงเรียนแต่ละแห่งนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2 ได้มีแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติในโรงเรียนอย่างไร จึงได้กำหนดหัวข้อวิจัยเรื่อง แนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2 และประโยชน์จากการวิจัยจะได้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2 ในด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ต่อแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2 โดยจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 2

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารกับครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของ โรงเรียน แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงแนวทางและสภาพการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติใน โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
3. ข้อเสนอแนะที่ได้ จะเป็นข้อมูลแก่ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ แนวทางที่เหมาะสมเกี่ยวกับการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาแนวทางของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติใน โรงเรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารและครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในปีการศึกษา 2551 จำนวน 3,277 คน ซึ่งจำแนกตามขนาดของ โรงเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือ ขนาดใหญ่ (นักเรียน 301 คน ขึ้นไป) จำนวน 1,848 คน ขนาดกลาง (นักเรียน 121 - 300 คน) จำนวน 1,079 คน และขนาดเล็ก (นักเรียน 120 คน ลงมา) จำนวน 350 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดตัวอย่างจากจำนวนประชากรซึ่งเป็นผู้บริหาร และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ เกรงซี และมอร์แกน (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, 148) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน ดังนี้

1.1 จำแนกตามสถานภาพที่ดำรงตำแหน่ง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1.1 ผู้บริหาร โรงเรียน

1.1.2 ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียน

1.2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามเกณฑ์ของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1.2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป)

1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน)

1.2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา)

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 สภาพการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากร

2.2 แนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของโรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของผู้บริหารและครูในโรงเรียน ที่มีส่วนส่งเสริม สนับสนุนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามตัวชี้วัดความสำเร็จการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปี พ.ศ. 2550 ดังนี้

1.1 การบริหารจัดการ หมายถึง ราชการปฏิบัติในการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและด้านงานบริหารทั่วไป ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง รายการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการบูรณาการ การเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียน การใช้แหล่งเรียนรู้ การผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การจัดกิจกรรม ประสบการณ์ ที่ครูผู้สอน ได้วางแผน และจัดเตรียม ในการที่จะนำมาใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน ได้แสดงออก สามารถพัฒนาในด้านความรู้ เจตคติและทักษะความมุ่งมั่นหมายหรือความคาดหวัง เช่น กิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดหรือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม ชมรม และการทำโครงการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

1.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การสนับสนุน ส่งเสริม และสร้างความตระหนัก ความเข้าใจของบุคลากรใน โรงเรียนเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต ในการดำเนินชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ผู้บริหาร หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหาร โรงเรียนแต่ละแห่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

3. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

4. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามขนาดของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาตาม พ.ร.บ. การบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ที่มีหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแลโรงเรียนในเขต อำเภอประโคนชัย อำเภอบ้านกรวด อำเภอพลับพลาชัย อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช